

**GEDRUKT VAN 1982 TOT 2014 - DIGITAAL VANAF 2015
VERSCHIJNT IN JANUARI, APRIL, AUGUSTUS EN OKTOBER
JAARGANG 41 - NUMMER 1 VAN 2022**

INHOUD

Voorwoord	p. 2
Wijzigt uw e-mail adres?	p. 3
De "Gentse Cadenas" bestaat 40 jaar	p. 3
In memoriam Suzy Viaene (1942-2021)	p. 4
Waar vindt u ons? Website - Uit in Vlaanderen - Facebook	p. 4
Geleid bezoek	p. 5
Lezingen	p. 7
De Gentse fotograaf Charles van Loo (1846-1904)	p.14
Documentatiecentrum Familiekunde Gent	p.15

www.familiekunde-gent.be

ISSN 0771-7601

Verantwoordelijke uitgever: Félix Waldack

VOORWOORD

Net als 2020 was ook 2021 een 'lastig' jaar voor de ganse culturele sector. We kregen een overaanbod van livestreams en webinars ... maar echte sociale contacten bleven meestal beperkt tot de familie en enkele vrienden.

Voor Familiekunde Gent betekende dit terug het annuleren van bijna alle activiteiten. Gelukkig bleven overeind: het geleid bezoek aan de begraafplaats van Sint-Denijs-Westrem (oktober 2021), de deelname aan de Cultuurmarkt Gent (september 2021) en de lezing over de artistieke familie Van Eyck (september 2021) met 110 aanwezigen!

In het voorjaar van 2022 presenteren wij u twee lezingen (maart en mei) en een geleid bezoek (april).

Namens het ganse Bestuur wens ik U een goede gezondheid en veel creativiteit in het nieuwe jaar.

Félix Waldack,
voorzitter

WIJZIGT UW E-MAIL ADRES ?

Laat het dan weten aan de penningmeester via clairevandevelde@skynet.be.
Zo verneemt u tijdig alles over onze vereniging!

DE "GENTSE CADENAS" BESTAAT 40 JAAR

Het tijdschrift van Familiekunde Gent nam een aanvang in 1982 onder de naam "VVF-Gent Informatieblad". In 2002, na 20 jaargangen, veranderde de naam in "Gentse Cadenas". Het ontwerp van gewezen bestuurslid Gilbert Minne vindt u terug in de hoofding van ons tijdschrift. Het woord is oorspronkelijk spaans en betekent hangslot.

IN MEMORIAM SUZY VIAENE (1942-2021)

Suzy Viaene was beroepshalve verbonden aan de Stad Gent, meer bepaald het Archief Gent. Na haar pensioen bleef ze actief in de "Zwarte Doos" te Gentbrugge als vrijwilliger bij de inventarisatie van de parochieregisters. Zij werd bestuurslid van onze vereniging, toen de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw. In 2012 werd ze aangesteld als secretaris. Suzy was steeds zeer bescheiden, maar tegelijk gedreven en een harde werker. Na een lange ziekte moesten we uiteindelijk van haar afscheid nemen in oktober 2021.

WAAR VINDT U ONS ?

Naast de website www.familiekunde-gent.be, vindt u onze activiteiten ook op:

FACEBOOK via groep Familiekunde Gent

.GELEID BEZOEK
"De begraafplaats van Afsnee"

Maandag 11 april 2022 (14u)
samenkomst: Afsneedorp te Afsnee

onder leiding van Félix Waldack, voorzitter Familiekunde Gent

Bereikbaar met het openbaar vervoer:

buslijn 34 (Sint-Martens-Leerne - Gent - Wetteren) = halte 'Afsnee Dorp'

buslijn 35 (Sint-Martens-Leerne - Gent - Lokeren) = halte 'Afsnee Dorp'

buslijn 36 (Sint-Martens-Leerne - Gent - Zele) = halte 'Afsnee Dorp'

Aan oevers van de Leie, in het centrum van Afsnee, staat de 10de-eeuwse Sint-Jan-de-Doperkerk, een eenvoudig van oorsprong romaans kerkje. De blikvangers binnen zijn onder andere een doopvont van 1601 met 19de-eeuws koperen deksel, een houten Christusbeeld van rond 1700 in het koor, de calvarietriptiek en het gerestaureerde Lovaertorgel. In 2012 werd in de rechter kruisbeuk een glasraam geplaatst door atelier Mestdagh uit Gent, ontworpen door Ingrid Meyvaert. Het stelt het doopsel van Christus door Sint-Jan-de-Doper voor.

De aanpalende begraafplaats van Afsnee is de kleinste en met haar ligging vlak naast de Leie zonder twijfel de meest idyllische van alle Gentse begraafplaatsen.

Charles de Hemptinne

Karel De Bondt

U vindt er 19e eeuwse graven en ook grafkelders van befaamde Gentse personen, zoals kunstschilder Karel De Bondt (1888-1973) en beeldhouwer Maurice Barbaix (1922-1953). Merkwaardig is de grafzerk van katoenindustriële Charles de Hemptinne, zijn zoon Jacques en meerdere telgen uit die roemruchte familie. Charles woonde in het Maaltekasteel van zijn vader Jozef. Tijdens WO II ging hij inwonen bij zijn zoon Jacques in het Landhuis Mariasteen in Afsnee. Zijn kasteel was immers bezet door de Duitsers. Het Mariasteen heette ook het 'Goed Ten Bossche', en werd later het Beelaertkasteeltje.

LEZINGEN

Maandag 14 maart 2022 (20u)

"De Koninklijke Schenking"

door Jean-Paul De Cloet

.De basis van de Koninklijke Schenking werd gelegd door Koning Leopold II (1835-1909). Hij wilde zijn gebouwen en gronden veiligstellen na zijn dood. In 1900, ter gelegenheid van zijn 65e verjaardag, schonk hij zijn bezittingen aan de Belgische staat.

Die gift kwam er op drie voorwaarden. De gronden en gebouwen mochten nooit verkocht worden. Ze moesten ter beschikking staan van de troonopvolgers en sommige ervan moesten hun oorspronkelijke functie en uitzicht bewaren.

Ruiterstandbeeld van Koning Leopold II te Oostende

Sinds 1930 is de Koninklijke Schenking een zelfstandige openbare instelling die onder het toezicht staat van de minister van Financiën.

Deze Belgische instelling is uniek in de wereld, zowel qua structuur als qua bezittingen!

De schenking wordt bestuurd door een beheerraad bestaande uit tien leden, waaronder vier dignitarissen of gewezen dignitarissen van het Hof; daarnaast kan iedere vorst die geregeerd heeft, of een overlevende echtgenoot die een van de goederen bewoont, zich door een hofdignitaris in de raad laten vertegenwoordigen. De intendant van de koning maakt qualitate qua deel uit van de beheerraad. Graaf Paul Buysse was van 2015 tot 2020 voorzitter van de schenking.

De eigendommen liggen vooral in Oostende, Brussel en de Ardennen. In totaal gaat het over ruim 7.500 hectare, waarvan ruim 5.000 hectare bosgebied en 1.650 hectare landbouwgrond.

Het is een bonte mix van publieke en private bezittingen, bossen, parken en gronden. De Schenking beheert 77 gebouwen, waaronder 9 kastelen en 13 hoeves. Een deel van de bezittingen staat kosteloos ter beschikking van de koning en zijn familie. Zo is er het Koninklijk Domein van Laken waar koning Filip woont, de villa's van prinses Astrid en prins Laurent en Belvédère waar koning Albert II woont. Koning Filip heeft in de Ardennen ook een buitenverblijf, het koninklijk kasteel van Ciergnon.

Graaf Paul Buysse en Koning Filip

Hieronder vindt u een oplistings in 4 categorieën:

1) Kroongoederen

(domeinen ter beschikking gesteld van het Koningshuis)

Kasteel van Laken

- Kasteel van Laken (Schonenberg) en bijgebouwen
- Serres van Laken
- Park van Laken
- Koninklijk kasteel van Ciergnon
- Kasteel van Fenffe
- Kasteel van Villers-sur-Lesse
- Kasteel Belvédère
- Kasteel van Stuyvenberg, met residentie
- Villa Clémentine, Tervuren
- Jachtgronden in de Ardennen (2500 hectare)

2) Ter beschikking gestelde goederen

Kasteel Hertoginnedal te Oudergem

- Kasteel Hertoginnedal (gastenverblijf voor de Staat) dat de premier via de Regie der Gebouwen moet huren om buitenlandse gasten te ontvangen
- Bellevue-gebouw
- Kasteel van Ferage (verhuurd)
- Woningen in Laken en de Ardennen voor het dienstpersoneel
- Kasteel Hertoginnedal

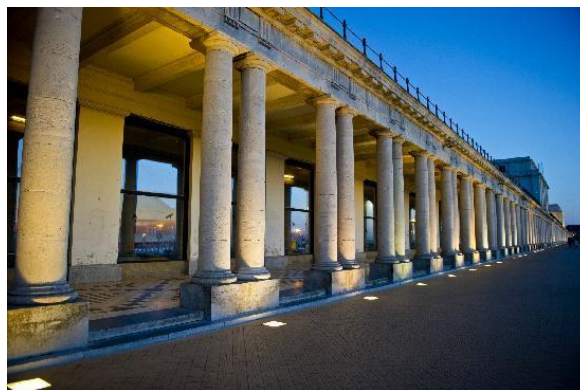
3) Goederen met openbaar nut

Japanse toren en Chinees paviljoen te Laken

- Japanse Toren, Laken
- Chinees Paviljoen, Laken
- Elisabethpark, Koekelberg
- Koloniale Tuin, Laken
- Bellevue-hotel, Brussel
- Geografisch Arboretum, Tervuren
- Dudenpark, Vorst
- Maria Hendrikapark, Oostende
- Leopold II park, Nieuwpoort

4) Verhuurde goederen

Koninklijke gaanderijen te Oostende

Naast de bezittingen die ter beschikking staan van de koninklijke familie, zijn er nog andere zoals kantoorgebouwen, residenties, golfterreinen of landbouwgronden, die de schenking verhuurt. De opbrengst volstaat om een klein gedeelte van het patrimonium te onderhouden.

- Gronden en een golfterrein in de Ardennen
- Jachtrecht op bossen in de Ardennen
- Opbrengst van houthak in bossen in de Ardennen
- Golf en kasteel van Ravenstein, de huidige Koninklijke Golf Club van België, Tervuren
- Gronden van de British School of Brussels
- Koninklijke Gaanderijen en park in Oostende
- Wellingtonrenbaan, Oostende
- sinds 2014: Luxerusthuis James Ensor te Oostende (44 suites en 112 kamers met bouwprijs € 5,85 miljoen) gelegen aan de Wellingtonrenbaan
- Noorse Stallen, Oostende
- Residentie in de Langestraat, Oostende
- Golfterrein van Klemskerke
- Dudenkasteel Narafi, Vorst
- Sportstadion Royale Union, Vorst
- Vijvers van Bosvoorde
- Bruxelles Royal Yacht Club, Laken
- Sportcentrum Inter Nos, Strombeek-Bever
- Bioscoop Vendôme, Elsene
- Kantoorgebouwen Coudenberg, Jan Jacobs en Quatre Bras

Jean-Paul De Cloet is (her)uitgever van historische en aanverwante boeken. Tevens is hij een befaamd voordrachtgever. We mogen ons dus verwachten aan een boeiende en verhelderende lezing!

Maandag 9 mei 2022 (20u)

Lezing "De Gelderse krijgsheer Maarten van Rossem (1490-1555) en zijn plundertochten. door Brabant en Vlaanderen"

door Sander Wassing, historicus Universiteit Leiden

"Blaken en branden is het sieraad van de oorlog". De lijfspreuk van de Gelderse krijgsheer Maarten van Rossem (ca. 1490-1555) werd door hem en zijn soldaten omgezet in meedogenloze daden. Bij het Brabantse platteland denken we vandaag de dag vooral aan idylle, gemeenschapszin en fraaie landschappen. Hoe anders was dat in de zestiende eeuw! Het Brabantse, maar ook het Vlaamse platteland vormden toen regelmatig het toneel van guerrilla overvallen door Gelderse krijgsvenden. Kerkklokken, boden en rookkolommen aan de horizon waarschuwden dorpsbewoners dat de *'gelderaers'* in aantocht waren. Van Rossem stond in de zestiende eeuw bekend als de *'gesel van de boeren'*.

De in Gent geboren landsheer Karel V (1500-1558) koesterde de wens om alle Nederlandse gewesten aan zijn gezag te onderwerpen. Dat betekende dat hij ook het hertogdom Gelre bij zijn gebieden wilde voegen; een ambitie waar de Gelderse hertogen zich uiteraard fel tegen verzetten. De gewone man kreeg de rekening gepresenteerd van het conflict dat tot 1543 steeds hoger opliep. In 1542 diende Van Rossem zich aan voor de poorten van Antwerpen en zijn ambities reikten nog verder dan dat: plannen waren er ook om de stad Gent in te nemen.

Wie was Maarten van Rossem en wat dreef hem? Hoe trof zijn harde hand het Vlaamse platteland? Hoe liep het af met de geplande aanslag op Gent? Deze en andere vragen worden tijdens de lezing aan de orde gesteld.

Sander Wassing rondde in augustus 2013 zijn studie geschiedenis af (Universiteit Leiden) en is sindsdien vooral werkzaam geweest als freelance historicus. Dat betekende concreet het organiseren van lezingen, schrijven van artikelen, gastlessen verzorgen op scholen, gidsen van historische wandelingen in Leiden en archiefonderzoek verrichten.

De banden met zijn geboortegrond hield Sander warm door de functie van conservator voor de Stichting Historisch Museum Hazerswoude te vervullen. Sander is goed thuis in het veld van erfgoedinstaties, historische verenigingen en kerkelijke instellingen.

DE GENTSE FOTOGRAAF CHARLES VAN LOO (1846-1904)

Felix Waldack

In het nummer 1-2 van 2020 in de "Gentse Cadenas" verscheen een artikel onder de naam "Drie Gentse fotografen". Daarin schreef ik reeds over Charles Van Loo, geboren te Gent in 1846 en aldaar overleden in 1904. Toen waren diverse foto's als illustratie bijgevoegd. Thans beschik ik over meer biografische gegevens.

Van 1877 tot 1887 was zijn studio gevestigd in de Langeviolettenstraat. Van 1888 tot aan zijn overlijden in 1904 woonde en werkte hij in de Vlaanderenstraat.

Hij was gehuwd met Mathilde Smet, vandaar de vermelding op de foto's "Ch. van Loo-Smet".

Uitzonderlijk was dat Charles een artistieke opleiding had genoten, wat zich weerspiegelt in zijn producties. Naast fotograaf was hij ook schilder en tekenaar. Charles Van Loo was lid van de prestigieuze Association Belge de Photographie (gesticht in Gent!) vanaf 1892.

Hij exposeerde o.a. in Brussel (1896), Parijs (1896), Parijs (1897), Brussel (1898); Gent (1899), Antwerpen (1900), Effort (1901); Effort (1902), Brussel (1902) en Gent (1903).

Hieronder vindt u twee mooie kinderfoto's. Het betreft hetzelfde kind, maar de naam is evenwel onbekend ...

CENTRUM FAMILIEKUNDE GENT

Het **documentatiecentrum** is toegankelijk (leeszaal boven, INGANG LIBERAS, Kramersplein 23 te Gent) op iedere woensdagnamiddag van 13u tot 17u.

Doelstelling

- het ter beschikking stellen van genealogische informatie, voornamelijk uit Oost-Vlaanderen, maar ook uit West-Vlaanderen en de Nederlandse provincie Zeeland
- fungeren als brug tussen familievorsers en de diverse archieven
- iedere geïnteresseerde helpen met de opmaak van de stamboom ... en het schrijven van zijn of haar familiegeschiedenis!

Aanbod

Gelieve, voorafgaand aan uw bezoek, te zoeken op de website bib.familiekunde-vlaanderen.be. Kies een auteur, titel of trefwoord, gecombineerd met 'fv Gent', en schrijf de referentie op (voorbeelden G-407 en F-1022). Met deze referenties kunnen wij u snel en correct helpen!

- parochieregisters of doop-, trouw- en begrafenisboeken (bewerkingen)
- burgerlijke stand (bewerkingen)
- inventarissen van diverse archieven
- staten van goed (wezenregisters)
- landboeken
- poortersboeken
- gezinsrepertoria
- volkstellingen

- penningkohieren
- notariaat
- familiegeschiedenissen
- kiezerslijsten
- werken over adel en heraldiek
- familiedossiers
- geschiedkundige, heemkundige en genealogische tijdschriften
- geschiedkundige, geografische en culturele boeken over de Nederlanden (België, Luxemburg en Nederland) met inbegrip van de voormalige voogdijgebieden (Burundi, Congo, Indonesië, Rwanda en Suriname)

- **digitale collectie** van rouwbrieven, bidprentjes en facturen ... te bekijken op de eigen website www.familiekunde-gent.be of te raadplegen op woensdagmiddag.
- op datum van 15/01/2022 gescand in TIFF-formaat én benoemd: 147.600 stuks!
- rouwbrieven: 92.000
- bidprentjes: 54.000
- facturen: 1.600
- Wenst u één of meerdere **scans**? Stuur dan een e-mail naar voorzitter@familiekunde-gent.be.
- Een scan van een bidprentje kost € 0,25 en van een rouwbrief of factuur €0,50,
- te storten op de rekening van Familiekunde Gent BE72 7360 0490 3416.

- **DE GEWAARDEERDE STEUN VAN ...**

ARCHIEFBANK
VLAANDEREN

HISTORIES

Genealogie • Heemkunde • Lokaal erfgoed • Cultuur van alledag

- **LIDMAATSCHAP FAMILIEKUNDE VLAANDEREN**

- Gewoon lid € 37,00
- 2^e persoon in gezin € 10,00
- Steunend lid € 54,00
- Beschermend lid € 84,00

- Familiekunde Vlaanderen vzw,
- Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem.

- IBAN: BE58 4141 1712 2179

- Mededeling: Lid 2023 + lidnummer of Lid 2023 + nieuw lid.